

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

«Кожному мила своя сторона.»

Г. Сковорода

ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО (НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА)

*Автор: Михайлів Таміла Анатоліївна,
заступник директора з науково-методичної роботи
технологічного багатoproфільного ліцею
з загальноосвітніми класами
м.Хмельницького*

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ**

РОЗГЛЯНУТО

СХВАЛЕНО

Науково- методичним центром управління
освіти Хмельницької міської ради

Протокол №__ від _____

Завідувач НМЦ _____

Думанська Г.В.

Вченою радою Хмельницького обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

Протокол №__ від _____ 2014 р.

Ректор ХОШПО _____ В. Є.Берека

ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО
(НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА)

*Автор: Михайлів Таміла Анатоліївна,
заступник директора з науково-методичної роботи
технологічного багатoproфільного ліцею
з загальноосвітніми класами
м.Хмельницького імені Артема мазура*

Пояснювальна записка.

Програма навчального курсу «Історії держави та права України» має на **меті** : Ознайомити учнів з основними закономірностями історичного розвитку української державності і правової системи, починаючи з Київської Русі і закінчуючи відродженням української державності в 1991 р. Опора на історичний досвід має допомагати учням займати громадянську позицію у складностях громадського життя. Звідси, головним завданням курсу «Історії держави та права України» є ідея громадської злагоди, пошук її загальноцивілізаційних засад як в контексті історії, так і в умовах нашого суперечливого сьогодення.

Предмет навчального курсу: предметом «Історії держави та права України» є вивчення виникнення, розвитку та зміст типів і форм держави та права, а також державних органів і правових інститутів на українських землях. Учні збагачуються не лише знаннями з історії боротьби українського народу за утвердження в Україні державності, мрія про яку зародилася ще в сивій давнині, а піднімаються до значно вищого рівня розуміння, узагальнення та практичне використання історико- правового досвіду для розбудови сучасної правової демократичної України.

Основний зміст дисципліни: як історична наука «Історії держави та права України» є частиною історії людства. В той же час вона зберігає відносну самостійність і так чітко виражений об'єкт дослідження. Тому історія держави і права України є також наукою юридичною, однією з фундаментальних державно-правових дисциплін. Саме з цих позицій вона охоплює розвиток усіх аспектів еволюції держави на території України – її державний механізм, форми державної єдності, право. Курс побудований таким чином, щоб використовуючи хронологічно-проблемний принцип подачі історико-юридичного матеріалу з акцентуванням на найголовніших проблемах держави і права на українських землях.

Учні повинні знати:

- Предмет історії держави і права;
- Функції, які характеризують її теоретичне та практичне значення для розбудови сучасної української держави;
- Принципи та методи пізнання історико-правових явищ;
- Історіографію історії держави і права України;
- Історичний шлях боротьби українського народу за незалежність та утворення власної держави;

Учні повинні вміти:

- Формувати історико-правовий світогляд;
- Творчо засвоювати і практично використовувати історичні уроки державотворення для аналізу і оцінки сучасних суспільно-політичних процесів;
- Виховувати на традиціях української державності патріотів незалежної української держави.

	<p>УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ ПІД ВЛАДОЮ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ (друга пол. XVI — перша пол. XVII ст.)</p> <p>Загальний історичний огляд. Суспільний лад. Запорізьке козацтво — нова суспільна верства. Державний лад. Відродження української державності. Суд і процес. Наступ католицизму. Берестейська церковна унія. Основні риси права. Загальні висновки.</p>
<p>Тема III. Відродження української державності.</p>	<p>УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА ТА ПРАВО В РОКИ ВИЗВОЛЬНОЇ ВІЙНИ 1648- 1654 рр.</p> <p>Загальний історичний огляд. Українсько-російський договір 1654р. Зміни в суспільному ладі. Державний лад. Судова система та процес. Правова система.</p> <p>УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ ПІД ІНОЗЕМНОЮ ЗВЕРХНІСТЮ (друга пол. XVII - XVIII ст.)</p> <p>Загальний історичний огляд. Суспільний лад. Державний лад. Конституція Пилипа Орлика Півроку. Зміни в правовому становищі Запорізької Січі. Формування політичного устрою Південної України. Суд і процес. Правова система.</p>

11 клас. 35 годин

УКРАЇНА ПІД ІМПЕРСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ (XIX - початок XX ст.)

Тема 1. Відродження українського державотворення.

Загальний історичний огляд.

Суспільний лад.

Державний лад.

Суд і процес.

Правова система.

Суспільно-політичний лад і право в Галичині, Північній Буковині і Закарпатті.

ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (березень 1917 — квітень 1918 рр.)

Загальний історичний огляд.

Державний лад.

Судова система.

Правова система.

УКРАЇНСЬКА ГЕТЬМАНСЬКА ДЕРЖАВА (квітень — листопад 1918 р.)

Загальний історичний огляд.

Державний лад.

Судова система і правоохоронні органи.

Правова система.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА ЧАСІВ ДИРЕКТОРІЇ (листопад 1918 - листопад 1920 рр.)

Загальний історичний огляд.

Державний лад.

Судова система.

Правова система.

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА (1918-1923 рр.)

Загальний історичний огляд.

Державний лад.

Злука ЗУНР і УНР.

Судова система і інші правоохоронні органи.

Правова система.

Тема 2. Історія держави та права радянського суспільства.

ФОРМУВАННЯ РАДЯНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ В УКРАЇНІ (1917 - 1920 рр.)

Загальний історичний огляд.

Державний лад.

Судова система й інші правоохоронні та репресивні органи.

Формування основ соціалістичного права.

**Тема 3. Історія
держави та права
незалежної України.**

СОЦІАЛІСТИЧНА ДЕРЖАВНІСТЬ І ПРАВО В УКРАЇНІ (1921-1929 рр.)

Загальний історичний огляд.
Нова економічна політика в Україні.
Державний лад.
Судова система і інші правоохоронні органи.
Правова система.

ДЕРЖАВА І ПРАВО УКРАЇНИ В ПЕРІОД ПАНУВАННЯ ТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ (1929-1938 рр.)

Загальний історичний огляд.
Державний лад.
Централізація правоохоронної системи і посилення ролі
позасудових репресивних органів.

Правова система.
Державність і право в західноукраїнських землях.

ДЕРЖАВА І ПРАВО УКРАЇНИ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1939-1945 рр.)

Загальний історичний огляд.
Західноукраїнські землі на першому етапі другої світової війни.
Державний лад.
Правоохоронні органи.
Правова система.

ДЕРЖАВА І ПРАВО УКРАЇНИ В ПЕРШІ ПОВОЄННІ РОКИ І В ПЕРІОД ДЕСТАЛІНІЗАЦІЇ (1945 — перша пол. 1960-х рр.)

Загальний історичний огляд.
Державний лад.
Правоохоронні органи.
Правова система.

ДЕРЖАВА І ПРАВО УКРАЇНИ В ПЕРІОД НЕОТОТАЛІТАРНОГО РЕЖИМУ (середина 1960-х — середина 1980-х рр.)

Загальний історичний огляд.
Державний лад.
Судова система і інші правоохоронні органи.
Основні риси правової системи.

ДЕРЖАВА І ПРАВО УКРАЇНИ ПЕРІОДУ ПЕРЕБУДОВИ (1985-1991 рр.)

Загальний історичний огляд,
Державний лад.
Судова система і інші правоохоронні органи.
Правова система.

ДЕРЖАВА І ПРАВО УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ (1991-2012 рр.)

Загальний історичний огляд.
Державний лад.
Судова система і інші правоохоронні органи.
Правова система.

